

Dokument ze zasedání

A9-0210/2020

4.11.2020

ZPRÁVA

o dosažení účinného politického odkazu Evropského roku kulturního dědictví
(2019/2194(INI))

Výbor pro kulturu a vzdělávání

Zpravodajka: Dace Melbārde

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....	17
INFORMACE O PŘIJETÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU	21
JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU	22

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o dosažení účinného politického odkazu Evropského roku kulturního dědictví (2019/2194(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na preambuli Smlouvy o Evropské unii (SEU), v níž se uvádí, že signatáři se inspirovali „evropským kulturním, náboženským a humanistickým odkazem“ a přejí si „prohloubit solidaritu mezi svými národy při respektování jejich historie, kultury a tradic“, a také na čl. 3 odst. 3 SEU¹,
- s ohledem na článek 167 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU)²,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, a zejména na její článek 22³,
- s ohledem na Úmluvu o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů, kterou přijala Generální konference UNESCO na svém 33. zasedání dne 20. října 2005⁴,
- s ohledem na Úmluvu o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, kterou přijala Generální konference UNESCO na svém 17. zasedání dne 16. listopadu 1972 (Úmluva o světovém dědictví)⁵,
- s ohledem na Úmluvu o zachování nemateriálního kulturního dědictví, kterou přijala Generální konference UNESCO na svém 32. zasedání dne 17. října 2003⁶,
- s ohledem na Úmluvu UNESCO o ochraně podvodního kulturního dědictví, kterou přijala Generální konference UNESCO na svém 31. zasedání dne 2. listopadu 2001⁷,
- s ohledem na Haagskou úmluvu z roku 1954 o ochraně kulturních statků za ozbrojeného konfliktu⁸,
- s ohledem na Úmluvu o opatřeních k zákazu a zamezení nedovolenému dovozu, vývozu a převodu vlastnictví kulturních statků, kterou přijala Generální konference UNESCO na svém 16. zasedání dne 14. listopadu 1970⁹,
- s ohledem na závěry Rady o pracovním plánu pro kulturu (2019–2022)¹⁰,
- s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 22. května 2018 o nové

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2016:202:FULL&from=CS>.

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A12008E167>.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012P/TXT&from=CS>.

⁴ <https://en.unesco.org/creativity/convention>.

⁵ <http://whc.unesco.org/archive/convention-en.pdf>.

⁶ <https://ich.unesco.org/doc/src/00009-CS-PDF.pdf>

⁷ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000126065.locale=en>.

⁸ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000082464.locale=en>

⁹ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000133378.locale=en>.

¹⁰ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13948-2018-INIT/cs/pdf#http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13948-2018-INIT/cs/pdf>.

evropské agendě pro kulturu (COM(2018)0267)¹ ,

- s ohledem na zprávu Komise Evropskému parlamentu, Radě, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 28. října 2019 o provádění, výsledcích a celkovém hodnocení Evropského roku kulturního dědictví 2018 (COM(2019)0548)² ,
- s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 11. prosince 2019 o Zelené dohodě pro Evropu (COM(2019)0640)³ ,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/60/EU ze dne 15. května 2014 o navrácení kulturních statků neoprávněně vyvezených z území členského státu a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012⁴ ,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. září 2015 nazvané „Na cestě k integrovanému přístupu ke kulturnímu dědictví pro Evropu“⁵,
- s ohledem na svou zprávu ze dne 23. listopadu 2018 o nové evropské agendě pro kulturu,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. září 2019 o významu evropské paměti pro budoucnost Evropy⁶,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 25. listopadu 2014 o participativní správě kulturního dědictví⁷,
- s ohledem na usnesení Rady ze dne 26. června 2000 o uchovávání a zhodnocení evropského filmového dědictví⁸,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 21. května 2014 o kulturním dědictví jako strategickém zdroji pro udržitelný rozvoj Evropy⁹,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 8. června 2018 o potřebě prosazovat otázku kulturního dědictví napříč politikami EU¹⁰,
- s ohledem na Rámcovou úmluvu Rady Evropy o hodnotě kulturního dědictví pro společnost (úmluva z Fara) ze dne 13. října 2005¹¹,
- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 5. prosince 2018 o evropském

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0267&from=CS>.

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019DC0548&from=CS>.

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=COM:2019:640:FIN>

⁴ Úř. věst. L 159, 28.5.2014, s. 1.

⁵ Úř. věst. C 316, 22.9.2017, s. 88.

⁶ Přijaté texty, P9_TA(2019)0021.

⁷ Úř. věst. C 463, 23.12.2014, s. 1.

⁸ Úř. věst. C 193, 11.7.2000, s. 1.

⁹ Úř. věst. C 183, 14.6.2014, s. 36.

¹⁰ Úř. věst. C 196, 8.6.2018, s. 20.

¹¹ <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/0900001680083746>.

akčním rámci pro kulturní dědictví (SWD(2018)0491)¹ ,

- s ohledem na usnesení Rady Evropské unie a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě ze dne 22. listopadu 2019 o kulturním rozměru udržitelného rozvoje (13956/19)² ,
- s ohledem na průzkum Eurobarometru o kulturním dědictví (zvláštní průzkum Eurobarometru č. 466)³ ,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 22. července 2014 nazvané „Na cestě k integrovanému přístupu ke kulturnímu dědictví pro Evropu“ (COM(2014)0477)⁴ ,
- s ohledem na stanovisko Výboru regionů z listopadu 2014 týkající se sdělení Komise nazvaného „Na cestě k integrovanému přístupu ke kulturnímu dědictví pro Evropu“ (2015/C 195/04)⁵ ,
- s ohledem na rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/864 ze dne 17. května 2017 o Evropském roku kulturního dědictví (2018)⁶,
- s ohledem na doporučení Komise ze dne 27. října 2011 o digitalizaci kulturního materiálu a jeho dostupnosti on-line a o uchovávání digitálních záznamů (2011/711/EU)⁷,
- s ohledem na prohlášení o spolupráci na rozvoji digitalizace kulturního dědictví ze dne 9. dubna 2019⁸,
- s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Pracovní program Komise na rok 2020 – Unie, která si klade vyšší cíle (COM(2020)0037)⁹,
- s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k příspěvku evropských venkovských oblastí k Evropskému roku kulturního dědictví 2018 zajišťujícímu udržitelnost a soudržnost městských a venkovských oblastí (NAT/738-EESC-2018–01641)¹⁰,
- s ohledem na deklaraci z Davosu z roku 2018 o podpoře vysoce kvalitní stavební kultury (*Baukultur*)v Evropě¹¹,
- s ohledem na deklaraci o adaptivním znovuvyužití památek, která byla přijata dne

¹ <https://ec.europa.eu/culture/sites/culture/files/library/documents/staff-working-document-european-agenda-culture-2018.pdf>.

² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13956-2019-INIT/cs/pdf>.

³ <https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/ResultDoc/download/DocumentKy/80882>.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014DC0477&from=CS>.

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014IR5515&from=CS>.

⁶ Úř. věst. L 131, 20.5.2017, s. 1.

⁷ Úř. věst. L 283, 29.10.2011, s. 39.

⁸ https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=58564.

⁹ Úř. věst. C 196, 8.6.2018, s. 20.

¹⁰ <https://webapi2016.eesc.europa.eu/v1/documents/EESC-2018-01641-00-01-AC-TRA-CS.docx/content>

¹¹ https://davosdeclaration2018.ch/media/Brochure_Declaration-de-Davos-2018_WEB_2.pdf.

23. listopadu 2018 v Leeuwardenu¹ ,

- s ohledem na prohlášení přijaté dne 3. května 2019 na neformálním zasedání ministrů členských států odpovědných za kulturní a evropské záležitosti po požáru v katedrále Notre-Dame v Paříži² ,
- s ohledem na Evropskou kulturní úmluvu Rady Evropy ze dne 19. prosince 1954³ ,
- s ohledem na Berlínskou výzvu k přijetí opatření organizace Europa Nostra („Kulturní dědictví pro budoucnost Evropy“) ze dne 22. června 2018⁴ a její Pařížský manifest (Relations l’Europe par la culture et le patrimoine culturel!) ze dne 30. října 2019⁵ ,
- s ohledem na studii z roku 2015 nazvanou „Evropa počítá s kulturním dědictvím“⁶ ,
- s ohledem na barcelonské prohlášení o cestovním ruchu a kulturním dědictví („Better Places to Live, Better Places to Visit“) ze dne 11. října 2018⁷ ,
- s ohledem na studii z roku 2018 nazvanou „Ochrana kulturního dědictví před přírodními a člověkem způsobenými katastrofami“⁸ ,
- s ohledem na dokument Mezinárodní rady pro památky a památná místa (ICOMOS) z roku 2019 nazvaný „Evropské zásady kvality pro zásahy financované EU s potenciálním dopadem na kulturní dědictví“⁹ ,
- s ohledem na Mezinárodní chartu o zachování a obnově památek a památných míst (Benátská charta 1964)¹⁰ ,
- s ohledem na Granadskou úmluvu z roku 1985 o ochraně architektonického dědictví Evropy¹¹ ,
- s ohledem na Valletskou úmluvu z roku 1992 o ochraně archeologického dědictví Evropy¹² ,

¹ https://www.ace-cae.eu/uploads/tx_jidocumentsview/LEEUWARDEN_STATEMENT_FINAL_EN-NEW.pdf

² <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy/europe/news/article/declaration-adopted-during-the-informal-meeting-of-european-union-member-state>.

³ <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168006457e>.

⁴ <https://www.europanostra.org/wp-content/uploads/2018/09/Berlin-Call-Action-Eng.pdf>

⁵ https://www.europanostra.org/wp-content/uploads/2019/11/Paris-Manifesto_English.pdf

⁶ http://blogs.encatc.org/culturalheritagecountsforeurope/wp-content/uploads/2015/06/CHCfE_FULL-REPORT_v2.pdf.

⁷

<https://onedrive.live.com/?authkey=%21ALGmRQscySOLV5Q&cid=19E1928B8C6B7F5A&id=19E1928B8C6B7F5A%21157090&parId=19E1928B8C6B7F5A%21105860&o=OneUp>.

⁸ <https://op.europa.eu/portal2012-portlet/html/downloadHandler.jsp?identifiant=8fe9ea60-4cea-11e8-be1d-01aa75ed71a1&format=pdf&language=en&productionSystem=cellar&part=>.

⁹ http://openarchive.icomos.org/2083/1/European_Qualit/y_Principles_2019_EN.PDF.

¹⁰ https://www.icomos.org/charters/venice_e.pdf.

¹¹

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168007a087>.

¹² <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168007bd25>.

- s ohledem na evropské ocenění za ochranu kulturního dědictví / cenu Europa Nostra,
- s ohledem na cíle OSN v oblasti udržitelného rozvoje, zejména na cíle 4, 11 a 13,
- s ohledem na klastr „Kultura, kreativita a inkluzivní společnost“ v rámci druhého pilíře programu Horizont Evropa¹,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1295/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se zavádí program Kreativní Evropa (2014–2020) a zrušují rozhodnutí č. 1718/2006/ES, č. 1855/2006/ES a č. 1041/2009/ES²,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006³,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském fondu pro regionální rozvoj, o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006⁴,
- s ohledem na své usnesení ze dne 11. září 2018 o rovnosti jazyků v digitálním věku⁵,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. listopadu 2018 o minimálních standardech pro menšiny v EU⁶,
- s ohledem na své usnesení ze dne 11. září 2013 o evropských jazycích, jimž hrozí zánik, a o jazykové rozmanitosti v Evropské unii⁷,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1291/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se zavádí Horizont 2020 – rámcový program pro výzkum a inovace (2014–2020) a zrušuje rozhodnutí č. 1982/2006/ES⁸,
- s ohledem na závazky, které nominovaná kandidátka na funkci komisařky pro inovace, výzkum, vzdělávání, kulturu a mládež přijala dne 30. září 2019 při svém slyšení před Evropským parlamentem,

¹

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/research_and_innovation/strategy_on_research_and_innovation/presentations/horizon_europe_en_investing_to_shape_our_future.pdf

² Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 221.

³ Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320.

⁴ Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 289.

⁵ Přijaté texty, P8_TA(2018)0332.

⁶ Přijaté texty, P8_TA(2018)0447.

⁷ Úř. věst. C 93, 9.3.2016, s. 52.

⁸ Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 104.

- s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro kulturu a vzdělávání (A9-0210/2020),
- A. vzhledem k tomu, že hmotné, nehmotné, přírodní a digitální kulturní dědictví Evropy pochází z bohatého dědictví minulosti, podává svědectví o evropské historii, kultuře a tradicích v celé jejich rozmanitosti a v průběhu času se neustále obohacuje, a toto dědictví musí být zachováno, aby mohlo být předáno budoucím generacím;
- B. vzhledem k tomu, že evropské kulturní dědictví je zdrojem vzpomínek, společné paměti a znalostí a posiluje náš společný pocit sounáležitosti;
- C. vzhledem k tomu, že kultura a kulturní dědictví přispívají k posílení identity a podporují sociální soudržnost, stabilitu a porozumění ve společnosti;
- D. vzhledem k tomu, že kulturní dědictví je hodnotou samo o sobě, je rozmanité, má vícero vrstev (místní, regionální, vnitrostátní, evropskou a celosvětovou) a forem (hmotnou, nehmotnou, přírodní, digitální a digitalizovanou), které jsou vzájemně propojeny;
- E. vzhledem k tomu, že kulturní dědictví představuje významný přínos pro kulturní a kreativní odvětví v Evropě i mimo ni;
- F. vzhledem k tomu, že v odvětví kulturního dědictví je v Evropě zaměstnáno více než 300 000 osob, přičemž 7,8 milionu pracovních míst v Evropě je s ním spojeno nepřímou;
- G. vzhledem k tomu, že během Evropského roku kulturního dědictví v roce 2018 bylo uspořádáno v členských státech¹ přes 23 000 akcí, které oslovily více než 12,8 milionu účastníků (2,5 % obyvatelstva EU-28)²;
- H. vzhledem k tomu, že strategická vize Evropského roku kulturního dědictví, vyjádřená v jeho mottu „Naše dědictví: kde se minulost setkává s budoucností“, zůstává důležitou zásadou pro její odkaz, a to s cílem vytvářet vazby mezi kulturním dědictvím Evropy a současnou kulturní produkcí a podporovat účast evropských občanů;
- I. vzhledem k tomu, že aktivity Evropského roku kulturního dědictví se zaměřovaly na mladou generaci a interaktivní a tvůrčí projekty;
- J. vzhledem k tomu, že Evropský rok kulturního dědictví 2018 se konal v roce, na nějž připadala významná historická výročí; vzhledem k tomu, že v průběhu daného roku se uskutečnilo mnoho národních a mezinárodních oslav a vzpomínkových akcí, což zanechalo významnou stopu na evropské kulturní mapě;
- K. vzhledem k tomu, že jedním z úspěchů Evropského roku kulturního dědictví bylo vytvoření evropské sítě zúčastněných stran s trvalými vazbami; vzhledem k tomu, že tato síť by měla být udržitelná a trvalá;
- L. vzhledem k tomu, že k úspěchu Evropského roku kulturního dědictví významnou měrou přispěly místní a celoevropské nevládní organizace a organizovaná občanská

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019DC0548&from=CS>, s. 4.

² Výpočty založené na: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Population_and_population_change_statistics.

společnost;

- M. vzhledem k tomu, že podle průzkumu Eurobarometru o kulturním dědictví je 84 % respondentů v členských státech toho názoru, že kulturní dědictví je pro ně osobně a pro jejich místní komunitu důležité, přičemž osm z deseti (80 %) si myslí, že je důležité pro celou Evropskou unii;
- N vzhledem k tomu, že téměř třetina míst ze seznamu světového dědictví UNESCO se nachází v EU-27, včetně 326 kulturních památek, 26 přírodních lokalit a pěti smíšených statků; vzhledem k tomu, že na Evropu jako celek připadá téměř polovina památek ze seznamu světového dědictví UNESCO;
- O. vzhledem k tomu, že reprezentativní seznam nehmotného kulturního dědictví lidstva UNESCO zahrnuje alespoň 131 zápisů, které jsou přisuzovány zemím EU-27;
- P. vzhledem k tomu, že na Evropu a Severní Ameriku připadá 52 % zápisů v Mezinárodním registru Paměti světa, který je spravován organizací UNESCO;
- Q. vzhledem k tomu, že označení „Evropské dědictví“ bylo doposud uděleno 48 evropským lokalitám;
- R. vzhledem k tomu, že téměř devět z deseti (88 %) dotazovaných Evropanů je přesvědčeno, že by se o evropském kulturním dědictví mělo učit ve školách¹;
- S. vzhledem k tomu, že Evropský rok kulturního dědictví 2018 ukázal, že kulturní dědictví může být základem mezinárodních projektů, do nichž jsou zapojeni občané všech věkových skupin a ve kterých se mohou spojit s odborníky; vzhledem k tomu, že se tyto projekty ukázaly jako dobrý nástroj ke zvyšování povědomí o společné evropské kulturní historii;
- T. vzhledem k tomu, že rozmach digitalizace přináší evropskému kulturnímu a kreativnímu odvětví nové možnosti a výzvy;
- U. vzhledem k tomu, že pracovní plán pro kulturu na období let 2019–2022, který přijala Rada dne 21. prosince 2018, zahrnuje udržitelnost kulturního dědictví jako první z pěti priorit evropské spolupráce při tvorbě politik v oblasti kultury;
- V. vzhledem k tomu, že rozšíření pandemie COVID-19 narušilo většinu kulturních akcí a vážně omezilo možnost lidí navštěvovat, využívat a studovat velkou část evropského kulturního dědictví a digitální prostředky jsou často jediným možným způsobem, jak se k němu dostat; vzhledem k tomu, že omezení nebo zákaz veřejných shromáždění a akcí, uzavření muzeí a omezení cestování mají velmi neblahé důsledky pro umělce a kulturní subjekty;
- W. vzhledem k tomu, že probíhající jednání o VFR na období 2021–2027 představují příležitost k vytvoření nových a příznivých podmínek pro investice do kulturního dědictví z evropských strukturálních a investičních fondů;

¹ <https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/ResultDoc/download/DocumentKy/80882>, s. 68.

Uznání hodnoty kulturního dědictví

1. domnívá se, že kulturní dědictví je neocenitelným zdrojem, který nám umožňuje zamyslet se nad dějinami, kriticky se jimi zabývat a pomáhá nám identifikovat nejen různé vzpomínky, ale i společné prvky, které nás všechny spojují, což podporuje rozmanitost, dialog, soudržnost, solidaritu a vzájemné porozumění a zvyšuje povědomí o hmotném, nehmotném, přírodním a digitálním bohatství;
2. uznává úlohu kulturního dědictví při podpoře tvořivosti, inovací a udržitelnosti a při rozvoji intelektuálního potenciálu; je přesvědčen, že kulturní dědictví může být také zdrojem inspirace a zábavy a může přispívat k rekreačním aktivitám;
3. zdůrazňuje, že jazyky umožňují a podporují bohatství a rozmanitost evropského kulturního dědictví, protože mateřské jazyky jsou nositeli hodnot a vědomostí a často i nástrojem předávání nehmotného kulturního dědictví; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby učinily více pro ochranu, rozvoj a podporu jazykové rozmanitosti v digitálním věku, a to i tím, že vyčlení dostatečné rozpočtové zdroje na politiky zabývající se jazyky, které jsou klasifikovány jako ohrožené jazyky, a zvýší povědomí občanů EU o jazykovém a kulturním bohatství dotčených komunit;
4. připomíná Komisi a členským státům, že při všech úvahách o evropském kulturním dědictví musí plně zohledňovat kulturní dědictví menšin žijících v Evropě, zavázat se k uznání a podpoře jejich přínosu pro kulturní, jazykové a umělecké bohatství a rozmanitost Unie a usilovat o zavedení a provádění společných a koordinovaných opatření pro udržitelné řízení a podporu těchto kultur;
5. zdůrazňuje úlohu evropských a celoevropských kulturních akcí a tradičních kulturních festivalů při zvyšování povědomí o evropském kulturním bohatství a rozmanitosti; vybízí členské státy, aby takové aktivity prosazovaly a podporovaly a aby chránily své tradice; naléhavě žádá Komisi, aby zvažila možnost financování takovýchto iniciativ;

Vzdělávání a dovednosti

6. zdůrazňuje význam všech forem vzdělávání – formálního, neformálního a informálního – které souvisejí s kulturním dědictvím a humanitními vědami, včetně historie a filozofie, a to v každém věku; domnívá se, že by zvláštní pozornost měla být věnována žákům a studentům se zdravotním postižením a ze znevýhodněného prostředí; znovu opakuje, že je důležité začlenit různé umělecké formy, jako je hudba, film, divadlo, literatura, design a architektura, do školních osnov nebo doprovodných vzdělávacích aktivit; domnívá se, že je třeba aktivněji propagovat různé existující materiály vytvořené v rámci Evropského roku kulturního dědictví, například příslušný balíček eTwinning; vyzývá Komisi, aby komplexněji začleňovala kulturní dědictví do své strategie pro Evropský prostor vzdělávání s cílem pomoci studentům rozvíjet silný smysl pro evropské občanství;
7. domnívá se proto, že Dům evropských dějin musí získat odpovídající financování, aby se mohl stát centrem znalostí a spolupráce pro mladé výzkumné pracovníky, učitele a studenty z celé EU a mohl sloužit jako nástroj na podporu evropského kulturního dědictví; domnívá se, že je třeba vypracovat nové způsoby podpory přístupu do Domu evropských dějin, mimo jiné prostřednictvím virtuálních prohlídek, aby mohl plně sloužit všem částem společnosti jako portál umožňující poznávání sdílených evropských

zkušeností a jejich různých výkladů; podporuje proto postupné zřizování celoevropské sítě středisek pro spolupráci v rámci Domu evropských dějin, v závislosti na finančních možnostech;

8. zdůrazňuje rostoucí úlohu, kterou může digitální vzdělávání hrát při učení se o kulturním dědictví a jeho prostřednictvím; konstatuje, že je třeba rozvíjet kvalitní iniciativy v oblasti elektronického učení, včetně hromadných otevřených on-line kurzů, s cílem získat lepší přístup ke vzdělávání o kulturním dědictví a posílit v celé Evropě dovednosti související s kulturním dědictvím; v tomto ohledu se domnívá, že k tomu může významně přispět akční plán digitálního vzdělávání, a požaduje, aby navrhovaná aktualizace tohoto plánu zahrnovala i vzdělávání o kulturním dědictví;
9. vyjadřuje znepokojení nad rostoucím nedostatkem kvalifikovaných řemeslníků, restaurátorů a odborníků v oblasti kulturního dědictví a nad potížemi s přilákáním mladých lidí k učení se těmto druhům dovedností; poukazuje na nedostatek systematického přístupu a účinných mechanismů, jako jsou školení v tradičních technikách předků pro předávání příslušných dovedností a znalostí, což ohrožuje evropské dědictví; domnívá se, že v budoucnu bude zachování kvality kulturního dědictví možné pouze tehdy, budou-li náležitě zachovány a předávány příslušné dovednosti a znalosti, a to i prostřednictvím digitálních prostředků; vyzývá proto Komisi, aby zajistila, aby budoucí iniciativy na ochranu kulturního dědictví zahrnovaly také zachování nezbytných postupů a znalostí; připomíná hodnotu výměn a zdůrazňuje v této souvislosti význam programu Erasmus+, který rovněž umožňuje mobilitu učňů;
10. opakuje, že je třeba zlepšit sociálně-ekonomické a pracovní podmínky a genderovou vyváženost a podpořit možnosti mobility subjektů a pracovníků zaměstnaných v odvětví kulturního dědictví a také osob se zdravotním postižením; v této souvislosti poukazuje na význam uznávání odborných kvalifikací;
11. zdůrazňuje, že je třeba pokračovat v úsilí o zvyšování povědomí o hodnotě kulturního dědictví pro Evropu a že občany a zúčastněné strany je třeba oslovit na místní úrovni; zdůrazňuje, že pro podporu sociální soudržnosti je zásadní větší znalost evropského kulturního dědictví, a konstatuje, že přístup k těmto znalostem by zejména podpořil sociální a kulturní začlenění občanů přistěhovaleckého původu a jejich rodin;
12. vítá návrh Komise na zřízení nového znalostního a inovačního společenství pro kulturní a kreativní odvětví v rámci Evropského inovačního a technologického institutu (EIT), které odráží sociální rozmanitost a ve kterém by kulturní dědictví mělo být vnímáno jako zdroj inspirace pro současnou tvorbu a řešení;

Digitalizované kulturní dědictví

13. uznává význam digitalizovaného kulturního dědictví, které nabízí stále více lidem, včetně osob ze znevýhodněného prostředí a osob se zdravotním postižením, nebývalé příležitosti a rovný přístup ke kulturnímu materiálu; uznává rostoucí význam digitalizovaného kulturního dědictví, zejména v dobách pandemie a s ní souvisejících omezení volného pohybu osob, kdy virtuální prohlídky muzeí a výstavy, digitální knihovny, online encyklopedie a další podobná digitální řešení a virtuální komunikační nástroje poskytují lidem útěchu a jedinou možnost přístupu k památkám a kultuře obecně a možnost, jak být s kulturním dědictvím v kontaktu; zdůrazňuje, význam digitalizace kulturního materiálu nejen v zájmu jeho zachování pro budoucí generace

(funkce uchovávání), ale také v zájmu zlepšení dostupnosti kulturního dědictví pro veřejnost prostřednictvím šíření kulturního dědictví on-line;

14. zdůrazňuje, že významný technologický pokrok, jako je digitální průzkum, 3D modelování a 3D tisk, rozšířená realita, virtuální realita, jakož i role umělé inteligence a data velkého objemu otevírají nové příležitosti nejen pro zachycení, konzervaci a vizualizaci kulturního dědictví, ale i jeho zpracování, analýzu, rekonstrukci a vyvíjení aplikací pro kulturní dědictví;
15. zdůrazňuje význam projektu Europeana, který slouží jako evropská digitální knihovna, archiv, muzeum a vzdělávací platforma; požaduje, aby bylo vynaloženo větší úsilí o další rozvoj platformy, mimo jiné přidělením odpovídajících finančních prostředků na tuto platformu a její širší propagaci u široké veřejnosti a učitelů;
16. zastává názor, že materiál, který má být digitalizován, musí být vybrán nezaujatě, aby byla zaručena důvěryhodnost digitálních archivů a sbírek;
17. zdůrazňuje, že je rovněž nutné podporovat existenci a hodnotu digitalizovaných archivů a zlepšit digitální dovednosti veřejnosti, aby se zvýšilo využívání digitálního obsahu;
18. domnívá se, že online encyklopedie jsou neocenitelným zdrojem ověřených a důvěryhodných informací, které umožňují přístup ke kulturnímu dědictví a hrají roli při jeho zachování a podpoře, a rovněž důležitým nástrojem pro klasifikaci a zajištění trvalého přístupu k digitálně vytvořenému kulturnímu dědictví; zastává názor, že by mělo být přiděleno více zdrojů na podporu, rozvoj a zdokonalování online encyklopedií;
19. zdůrazňuje, že pro zajištění využitelnosti a opětovné použitelnosti digitálního obsahu z dlouhodobého hlediska je klíčová interoperabilita; v této souvislosti poukazuje na úlohu norem a rámců;
20. vyzývá ke zvýšené spolupráci mezi členskými státy stejně jako příslušnými odvětvími za účelem komplexní podpory digitalizovaného kulturního dědictví; vítá prohlášení o spolupráci na rozvoji digitalizace kulturního dědictví, které nyní podepsaly téměř všechny členské státy;
21. zdůrazňuje, že je třeba vytvořit komplexní rámec EU s odpovídajícími finančními prostředky na ochranu a podporu digitalizovaného a digitálně vytvořeného kulturního dědictví; konstatuje, že je potřeba uplatňovat důsledné vnitrostátní politiky uchovávání, které zahrnují rozhodnutí o výběru děl prováděná na základě jasně stanovených zásad a odpovědným způsobem; konstatuje, že digitální kurátoři mohou významně přispět k zajištění ochrany digitálního kulturního dědictví a jeho dostupnosti pro evropské a celosvětové publikum v různých jazycích; se zájmem bere na vědomí, že mnoho projektů digitalizace bylo již realizováno prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj, a požaduje, aby byla zajištěna kontinuita tohoto typu financování i v příštím programovém období;
22. požaduje komplexní aktualizaci doporučení Komise ze dne 27. října 2011 o digitalizaci kulturního materiálu, jeho dostupnosti online a uchovávání digitálních záznamů, aby byl zohledněn technologický pokrok a výzvy a příležitosti posledního desetiletí; domnívá se však, že toto zaměření na digitální dědictví by nemělo být na úkor ochrany stávajícího hmotného a nehmotného kulturního dědictví a s ním souvisejících pracovních míst;

Hospodářský potenciál a udržitelnost

23. zdůrazňuje pozoruhodný přínos odvětví kulturního dědictví pro hospodářský rozvoj, přičemž jehož účinky lze zaznamenat i v jiných hospodářských odvětvích; znovu poukazuje na silnou souvislost mezi kulturním dědictvím a udržitelným rozvojem;
24. uznává, že udržitelný kulturní cestovní ruch má významný potenciál vytvářet v EU růst a pracovní místa, neboť již čtyři turisté z deseti volí svou destinaci na základě kulturní nabídky; zdůrazňuje však, že podpora kulturního cestovního ruchu musí probíhat inkluzivně s ohledem na místní komunity a ekonomiky a životní styl a tradice a musí nalézt rovnováhu mezi ekonomickými, společenskými, kulturními a environmentálními požadavky; konstatuje, že nabídky kulturního dědictví získávají zpět pouze minimální podíl ekonomické hodnoty, kterou vytvářejí, a vyžadují nové, alternativní stálé zdroje financování, aby mohly i nadále být katalyzátory udržitelného cestovního ruchu;
25. poukazuje na to, že existence lokalit kulturního dědictví podporuje lidi v tom, aby cestovali a dozvídali se o různých společnostech a kulturách; připomíná, že v jednom z průzkumů 72 % respondentů ve věku 15 až 24 let souhlasilo s výrokem, že přítomnost kulturního dědictví může ovlivnit jejich výběr prázdninové destinace; v této souvislosti zdůrazňuje úlohu, kterou může hrát iniciativa DiscoverEU; konstatuje však, že tato iniciativa nepřinesla stejný prospěch všem mladým lidem; vyzývá Komisi, aby našla způsoby, jak lépe zapojit mladé lidi ze sociálně znevýhodněného prostředí, z venkovských nebo odlehlých oblastí členských států a z členských států bez dobrého železničního spojení s ostatními státy EU;
26. naléhavě vyzývá členské státy, aby zavedly silné mechanismy, které zabrání nadměrnému využívání kulturního dědictví, mimo jiné kvůli špatně řízeným turistickým tokům; varuje před vlivem krátkodobých obchodních zájmů, které by mohly ohrozit autentičnost kulturních památek a zvyků a znehodnotit je; v tomto ohledu vítá zahájení programu Kulturní dědictví v akci, který má prostřednictvím vzájemného učení pomoci posílit politiky v oblasti kulturního dědictví na místní a regionální úrovni; zdůrazňuje svoji připravenost monitorovat a podporovat tento program, pokud se prokáže jeho úspěšnost;
27. uznává, že evropská hlavní města kultury hrají důležitou úlohu při podpoře měst a regionů, neboť vytvářením hospodářského rámce kolem svých kulturních, uměleckých a sociálních projektů začleňují koncept udržitelného cestovního ruchu a zdůrazňují hmotné a nehmotné kulturní dědictví, tradice a inovace, z nichž mají prospěch a jež oceňují všichni občané v Evropě i mimo ni;
28. doporučuje pokračovat v úsilí o podporu cestování do méně známých a oblíbených destinací a venkovských oblastí a cestování mimo sezonu, aby se podpořila udržitelnost a dostupnost cestovního ruchu, zejména pro osoby se zdravotním postižením a starší osoby; zdůrazňuje úlohu, kterou může EZFRV hrát při podpoře místních iniciativ v oblasti cestovního ruchu, zejména prostřednictvím programu LEADER; žádá, aby byly pro tento program v programovém období 2021–2027 vyčleněny dostatečné finanční prostředky;
29. je znepokojen dopadem znečištění, vandalismu, krádeží, špatně řízeného cestovního ruchu a nekontrolovaného rozvoje, jakož i globálního oteplování a změny klimatu na kulturní dědictví, zejména v důsledku častějšího výskytu extrémních výkyvů počasí,

např. silných dešťů, vln veder, záplav, požárů a vichřic; zdůrazňuje, že je třeba přijmout opatření, a to i sdílením znalostí mezi členskými státy, a vyzývá Komisi, aby s ohledem na tyto přírodní a člověkem způsobené hrozby navrhla konkrétní opatření na zachování a ochranu kulturního dědictví;

30. zdůrazňuje úlohu občanské společnosti a význam a hodnotu dobrovolnictví pro ochranu nebo dokonce objevování kulturního dědictví a vyzdvihuje jeho význam, jakož i znalosti, know-how a energii, které dobrovolníci v této oblasti přinášejí; vyzývá Komisi a členské státy, aby nadále podporovaly úsilí v tomto ohledu; poukazuje na úlohu, kterou může hrát Evropský sbor solidarity při zapojování mladých lidí do ochrany a obnovy evropského dědictví a při zvyšování povědomí veřejnosti; vítá zvláštní výzvu v rámci této iniciativy týkající se kulturního dědictví;
31. dále je znepokojen hrozbou, kterou pro kulturní dědictví v Evropě i mimo ni představuje terorismus; odsuzuje ničení kulturních památek; domnívá se, že by EU měla hrát aktivnější roli při prosazování obnovy, zachování a ochrany kulturního dědictví na celém světě;
32. domnívá se, že by EU měla učinit ochranu kulturního dědictví jednou z podmínek pro přistoupení kandidátských zemí;
33. opakuje, že nezákoně pašování kulturních artefaktů a obchodování s nimi, a to i prostřednictvím digitálních kanálů, je závažným problémem celosvětového rozměru, který vyžaduje koordinovaná opatření nejen mezi členskými státy, ale i na mezinárodní úrovni; poukazuje na to, že v rámci jakýchkoli úvah o dědictví Evropy je třeba přehodnotit otázku děl a kulturních statků, které byly uloupeny, ukradeny nebo nezákoně získány během válek; znovu vyjadřuje svou podporu aktivní propagaci výzkumu provenience v rámci Evropského roku kulturního dědictví;

Směrem ke strategickému přístupu ke kulturnímu dědictví

34. vyzývá Komisi, aby zaujala integrovanější přístup ke kulturnímu dědictví, v rámci něhož by se hmotnému, nehmotnému, přírodnímu a digitálnímu dědictví dostávalo rovného zacházení a tyto dimenze by se považovaly za propojené a neoddelitelné;
35. bere na vědomí evropský akční rámec pro kulturní dědictví; zdůrazňuje, že činnosti zahrnuté do tohoto rámce musí být splněny a musí mít k dispozici odpovídající zdroje;
36. je toho názoru, že zjištění a doporučení příslušných studií, které zadala Komise, by se měla projevit v jejích opatřeních pro zachování kulturního dědictví;
37. znovu žádá Komisi, aby zřídila jednotný portál EU nazvaný „Poznej Evropu“, který by shromažďoval informace o všech programech EU financujících kulturní dědictví, a aby v rámci Komise přijala jednotný přístup založený na lepší spolupráci v různých oblastech politiky týkajících se kulturního dědictví;
38. vyjadřuje politování nad tím, že značka „Evropské dědictví“ není dostatečně komunikována ve veřejnosti, a vyzývá k podpoře vytváření sítě příslušných památek; domnívá se, že je třeba propagovat místa, která již toto označení získala, a poskytnout jim logistickou podporu;

39. požaduje strategickou spolupráci mezi Evropskou unií a jinými mezinárodními organizacemi, zejména UNESCO a Radou Evropy, s cílem lépe koordinovat úsilí a společné standardy v oblasti zachování a podpory kulturního dědictví a vyměňovat si osvědčené postupy;
40. konstatuje, že téměř tři čtvrtiny dotázaných Evropanů se domnívají, že by veřejné orgány měly na kulturní dědictví vyčlenit více zdrojů; poukazuje na potřebu navýšení finančních prostředků EU na činnosti související s kulturním dědictvím;
41. zdůrazňuje, že ve víceletém finančním rámci (VFR) na období po roce 2020 je třeba navýšit finanční prostředky na kulturní dědictví a kulturu; opakuje svou výzvu, aby se v příštím VFR rozpočet programu Kreativní Evropa zdvojnásobil a rozpočet Erasmus+ ztrojnásobil; zdůrazňuje potenciál programu Kreativní Evropa pro vytváření vazeb mezi živým uměním a hmotným a nehmotným kulturním dědictvím; požaduje zvýšení rozpočtových prostředků na výzkum dědictví v rámci programu Horizont Evropa; konstatuje, že jsou potřebné synergie mezi dalšími odvětvovými strategiemi a také strukturálními fondy, různými programy EU, včetně programů Horizont Evropa, Kreativní Evropa a LIFE, a režimy financování, aby se kulturní dědictví skutečně podpořilo; konstatuje, že je důležité posílit potenciál evropských strukturálních a investičních fondů pro zachování kulturního dědictví; opakuje svůj postoj, že by investice do infrastruktury v oblasti kultury a udržitelného cestovního ruchu měly být považovány za investice malého rozsahu a měly by být způsobilé pro podporu, pokud spolufinancování z EFRR nepřesahuje 10 milionů EUR, a že pokud je infrastruktura považována za světové kulturní dědictví, měl by být strop zvýšen na 20 milionů EUR;
42. domnívá se, že by Zelená dohoda pro Evropu měla zahrnovat opatření ke zmírnění dopadu změny klimatu na kulturní dědictví, a uznává, že kulturní dědictví může hrát důležitou úlohu při plnění cílů v oblasti klimatické udržitelnosti prostřednictvím vzdělávání, výzkumu a opětovného přizpůsobení udržitelných tradičních evropských postupů;
43. vítá rychlou reakci a solidaritu, kterou kulturní a kreativní odvětví projevila během krize způsobené pandemií COVID-19 tím, že veřejnosti široce a bezplatně zpřístupnila kulturní dědictví online; je znepokojen obrovským dopadem pandemie COVID-19 na kulturní dědictví a kulturní a kreativní odvětví; vyzývá Komisi, aby provedla komplexní analýzu dopadu pandemie na dotčená odvětví, zejména na odvětví kulturního dědictví; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby poskytly přiměřenou a cílenou finanční podporu s cílem zmírnit krizi v těchto odvětvích a pomoci lidem, kteří v nich pracují, mimo jiné poskytnutím přístupu k sociálním dávkám pro osoby s nestandardními formami zaměstnání;
44. požaduje, aby bylo vyvinuto větší úsilí v návaznosti na dynamiku Evropského roku kulturního dědictví, aby se stal trvalým politickým odkazem na místní, regionální, vnitrostátní a evropské úrovni, protože by to mělo pozitivní hospodářský, kulturní a sociální dopad a pomohlo by to rozvíjet pocit sounáležitosti s evropským kulturním prostorem pro všechny Evropany a pocit sdílené odpovědnosti za zachování, obohacování a podporu kulturního dědictví; vyzývá Komisi, aby v budoucnu zvažila uspořádání dalšího Evropského roku kulturního dědictví;
45. požaduje, aby byl kulturní rozměr evropské integrace, včetně dědictví, jedním ze

strategických témat k diskusi na nadcházející konferenci o budoucnosti Evropy;

46. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Kulturní dědictví je naším společným zdrojem zděděného bohatství, které se zachovalo až do současnosti a bude předáno budoucím generacím. Kulturní dědictví nám pomáhá definovat, kdo jsme a odkud pocházíme. Kromě zdůrazňování rozdílů mezi tradicemi, jazyky a způsoby života pomáhá kulturní dědictví také identifikovat společné rysy, které nás všechny spojují. Jeho úloha je z hlediska podpory rozmanitosti, soudržnosti, solidarity a porozumění neocenitelná.

Evropané se na významu kulturního dědictví shodují. Podle průzkumu Eurobarometru se 84 % respondentů v členských státech domnívá, že kulturní dědictví je důležité jak pro ně osobně, tak pro jejich místní komunitu, 87 % si myslí, že je důležité pro jejich region a 91 % se domnívá, že kulturní dědictví je důležité pro jejich zemi. Kromě toho je každý osmý respondent (80 %) toho názoru, že je kulturní dědictví zásadní pro Evropskou unii jako celek. Tato čísla se mezi jednotlivými členskými státy výrazně neliší.

Naplňování účinného politického odkazu v rámci Evropského roku kulturního dědictví

S cílem podtrhnout význam rozmanitosti a všeho, co máme společné, byl rok 2018 v EU označen jako Evropský rok kulturního dědictví. Během tohoto roku se uskutečnilo přes 23 tisíc akcí (značka Evropského kulturního dědictví byla udělena více než 13 tisícům akcí), kterých se ve všech členských státech zúčastnilo 12,8 milionu lidí. Akce související s Evropským rokem kulturního dědictví se tedy dotkly přibližně 2,5 % obyvatelstva EU-28¹.

Evropský rok kulturního dědictví byl iniciativou vedenou zdola, jelikož se o něj zasadily a při jeho přípravě a provádění hrály klíčovou roli organizace občanské společnosti. Největšího úspěchu dosáhl Evropský rok kulturního dědictví tím, že vytvořil potřebnou dynamiku a propojil veřejné a soukromé zúčastněné strany, zejména nevládní organizace, které podporují kulturní dědictví na místní, regionální nebo vnitrostátní úrovni, díky čemuž se vytvořilo skutečné celoevropské hnutí. Má-li Evropský rok kulturního dědictví zanechat skutečný politický odkaz, je budování této dynamiky zásadní. Stejně tak je nezbytné pokračovat ve spolupráci, kterou během Evropského roku kulturního dědictví navázala řada zúčastněných stran. Zpráva uvádí, že je třeba vytvořit stálou platformu, jejíž jádro bude tvořit organizovaná občanská společnost a která se bude zaměřovat na spolupráci a koordinaci politik v oblasti kulturního dědictví na úrovni EU.

Stále však zbývá mnoho práce. Přestože je význam podpory a ochrany kulturního dědictví uznáván jak na vnitrostátní úrovni, tak na úrovni EU, lze spolupráci a koordinaci mezi členskými státy na všech úrovních veřejné správy výrazně zlepšit. V rámci evropských institucí je situace podobná. Pokud jde o Evropskou komisi, zpravodajka vyjadřuje politování nad tím, že se v hlavním textu svého pracovního programu na rok 2020 nezmiňuje ani o kulturním dědictví, ani o kultuře obecně². Komise odvádí v oblasti kulturního dědictví důležitou práci, ale úkoly a činnosti jsou rozptýleny mezi různá generální ředitelství (GR). V této zprávě je opět zdůrazněna výzva Parlamentu, aby byl v rámci Komise zaujat jednotný přístup založený na lepší součinnosti mezi různými politikami souvisejícími s kulturním dědictvím.

¹ Výpočty vycházejí ze statistiky na https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Population_and_population_change_statistics

² https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:7ae642ea-4340-11ea-b81b-01aa75ed71a1.0006.02/DOC_1&format=PDF

Zpravodajka vyzývá Komisi, aby zaujala integrovanější přístup ke kulturnímu dědictví, v rámci něhož by se hmotné, nehmotné, přírodní a digitální dědictví považovalo za propojené a neoddelitelné. Komise by měla navázat na evropský akční rámec pro kulturní dědictví, a to prostřednictvím lepší součinnosti mezi různými oblastmi politiky, které se zabývají kulturním dědictvím.

Finanční prostředky EU na kulturní dědictví, které jsou rozdělovány prostřednictvím evropských strukturálních a investičních fondů, různých programů, jako jsou Kreativní Evropa, Horizont Evropa, Erasmus+ a chystaný program Digitální Evropa, jsou dosud nedostatečně využívány. Zpráva znovu zdůrazňuje požadavek Parlamentu, aby Komise zřídila jednotný portál EU, který by shromažďoval informace o všech programech EU financujících kulturní dědictví. Zpravodajka kromě toho vyzývá k součinnosti mezi dalšími odvětvovými politikami, jakož i různými programy a režimy financování EU, aby se kulturní dědictví skutečně dostalo do popředí zájmu.

Domnívá se dále, že je v této souvislosti nanejvýš důležité zajistit odpovídající rozpočet pro programy Erasmus+ a Kreativní Evropa, u nichž hrozí výrazné snížení financování. Obecněji vzato musí být dostatečně financován víceletý finanční rámec (VFR), zejména s ohledem na nové iniciativy, obzvláště Zelenou dohodu pro Evropu. Trvání na jednom procentu HND EU při vyjednávání víceletého finančního rámce nepomůže EU k dosažení větších ambicí.

Vzdělávání a dovednosti

Zpravodajka zdůrazňuje význam vzdělávání v oblasti dějin a kulturního dědictví a poukazuje na to, že je třeba posílit vazbu mezi kulturním dědictvím a sférou vzdělávání. Významnou roli mohou hrát digitální vzdělávání a zvláště přizpůsobené hromadné otevřené online kurzy (MOOC) a další iniciativy elektronického učení v oblasti kulturního dědictví. Mohou totiž oslovit mnohem širší publikum, zejména v odlehlejších regionech.

Zpravodajka zároveň poukazuje na rostoucí nedostatek pracovníků provádějících restaurační práce, jejichž dovednosti jsou při udržování, ochraně a zachování kulturních památek neocenitelné. Nedostatek odborníků na kulturní dědictví a kvalifikovaných řemeslníků – problém, který se v příštích desetiletích ještě zhorší v důsledku stárnutí populace – může vést mimo jiné k zanedbávání ochrany dědictví a výzkumu a může být příčinou toho, že kulturní dědictví nebude dostatečně propagováno. Proto je důležité vynakládat na vzdělávání v oblasti kulturního dědictví více finančních prostředků a klást důraz na přilákání nových odborníků do tohoto odvětví.

Digitální kulturní dědictví

Vzhledem k jeho rostoucímu významu chtěla zpravodajka zdůraznit zejména digitální kulturní dědictví. Zpráva zdůrazňuje, že je nezbytné vytvořit komplexní rámec EU, který poskytne odpovídající objem finančních prostředků na podporu a ochranu digitálního dědictví, neboť současné úsilí je roztržité a nedostatečné. Doporučení Komise ze dne 27. října 2011 o digitalizaci kulturního materiálu, jeho dostupnosti online a uchování digitálních záznamů je navíc zastaralé a musí být revidováno, aby lépe odráželo nové příležitosti a výzvy spojené s technologickým pokrokem.

Zpráva usiluje o to, aby se rozlišovalo mezi digitalizovaným a digitálně vytvořeným dědictvím, jelikož každé z nich má rozdílné priority. Pokud jde o první z nich, zpráva uvádí, že je třeba umístit digitalizovaný obsah online, aby byl přístupnější. Zpravodajka také mimo jiné

zdůrazňuje, že materiál, který má být digitalizován, je třeba vybírat nezáužatě, aby byla zajištěna důvěryhodnost digitálních archivů a sbírek. Dále vyzývá k intenzivnější spolupráci mezi členskými státy i příslušnými odvětvími, aby bylo možné komplexně propagovat digitalizované kulturní dědictví a zajistit mimo jiné interoperabilitu a veřejnou dostupnost těchto archivů. V tomto ohledu stojí za zmínku, že většina členských států, i když ne všechny, již podepsala prohlášení o spolupráci na rozvoji digitalizace kulturního dědictví.

Pokud jde o digitálně vytvořené dědictví, je nezbytné, abychom jej začali komplexně chránit. V této souvislosti je potřeba uplatňovat důsledné vnitrostátní politiky uchovávání, které zahrnují rozhodnutí o výběru děl prováděná na základě jasně stanovených zásad a odpovědným způsobem. Kromě toho je zlepšování digitálních dovedností veřejnosti předpokladem pro to, aby se zvýšilo využívání digitálního obsahu. Zpravodajka zdůrazňuje význam projektu Europeana, který slouží jako evropská digitální knihovna, archiv, muzeum a vzdělávací platforma.

Hospodářský potenciál a udržitelnost

Odvětví kulturního dědictví je důležitou hnací silou růstu a zaměstnanosti, protože v Evropě zaměstnává přibližně 300 tisíc lidí a nepřímo v EU vytváří dalších 7,8 milionů pracovních míst¹. Odhadovaný multiplikátor zaměstnanosti v tomto odvětví je obzvláště vysoký a dosahuje hodnoty 26,7, čímž přesahuje řadu dalších odvětví.² Zejména kulturní cestovní ruch je významným zdrojem růstu v EU, neboť čtyři z deseti turistů si svoji destinaci vybírají na základě toho, co jim nabízí v oblasti kultury.

Zpravodajka však zdůrazňuje, že ekonomický potenciál odvětví kulturního dědictví nesmí být využíván na úkor jeho udržitelnosti, a varuje před dopadem krátkodobých obchodních zájmů, které by mohly ohrozit autentičnost kulturních lokalit a znehodnotit je. Zpráva upozorňuje na dopad znečištění, vandalismu, krádeží, špatně řízeného hromadného cestovního ruchu, jakož i globálního oteplování a změny klimatu na kulturní dědictví. Vyzývá proto Komisi, aby s ohledem na tyto přírodní a člověkem způsobené hrozby vypracovala a představila konkrétní opatření pro zachování a ochranu kulturního dědictví.

V zájmu podpory udržitelnosti doporučuje vynaložit další úsilí na podporu cestování do méně známých a populárních destinací a venkovských oblastí a cestování mimo sezónu. Zpravodajka oceňuje úlohu evropských kulturních tras, Evropských turistických destinací nejvyšší kvality (EDEN) a iniciativy Evropské hlavní město inteligentního cestovního ruchu³, které jsou dobrými příklady toho, jak podpořit udržitelnost a dostupnost cestovního ruchu. Zpravodajka vyzývá Komisi, aby jako inspiraci pro opatření a politiky zaměřené na udržitelný kulturní cestovní ruch využila barcelonské prohlášení nazvané „Lepší místa pro život, lepší místa pro návštěvy“ (Better Places to live, Better Places to visit).

Zpráva opakuje, že nezákonné obchodování s kulturními artefakty je závažným problémem celosvětového rozměru, který vyžaduje opatření, jež budou koordinována nejen mezi členskými státy, ale i na mezinárodní úrovni. Zpravodajka je znepokojena hrozbou, kterou pro kulturní dědictví v Evropě i mimo ni představuje terorismus. Je nezbytné, aby EU hrála aktivnější úlohu

¹ http://blogs.encatc.org/culturalheritagecountsforeurope/wp-content/uploads/2015/06/CHCfE_FULL-REPORT_v2.pdf

² http://blogs.encatc.org/culturalheritagecountsforeurope/wp-content/uploads/2015/06/CHCfE_FULL-REPORT_v2.pdf

³ <https://smarttourismcapital.eu>

při prosazování obnovy, zachování a ochrany kulturního dědictví, a to nejen v rámci Unie, ale i na celém světě.

Závěr

Kulturní dědictví je hodnotou samo o sobě a tato zpráva se snaží zdůraznit právě tento aspekt. Diskuse o kulturním dědictví by se proto měly zaměřovat nejen na jeho přínos pro jiná odvětví, který je bezpochyby velmi důležitý, ale také na to, co my jako společnost a EU jako celek můžeme udělat pro podporu a ochranu kulturního dědictví. Nejvíce se nabízí odpověď, že zvýšíme finanční prostředky. Téměř tři čtvrtiny dotázaných Evropanů se domnívají, že veřejné orgány by měly na kulturní dědictví vyčlenit více zdrojů. Je však stejně důležité, ne-li důležitější, aby existovala integrovaná strategie EU zaměřená na kulturní dědictví, díky níž se tomuto odvětví zajistí nezbytné uznání, které se mu dosud nedostalo.

Skutečným politickým odkazem Evropského roku kulturního dědictví by byla konsolidace stávajícího úsilí, důslednější koordinace činností, a to nejen na úrovni členských států a orgánů a institucí EU, ale také na úrovni organizované občanské společnosti a mezi různými zúčastněnými stranami, politikami, projekty a programy financování. Tímto způsobem bude mít Evropská unie mnohem lepší podmínky pro to, aby mohla úspěšně chránit a podporovat kulturní dědictví v celé Evropě i mimo ni a plně využívat jeho sociálních, ekonomických a environmentálních přínosů, které slouží k dosažení jejích klíčových politických priorit a cílů.

INFORMACE O PŘIJETÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

Datum přijetí	27.10.2020
Výsledek konečného hlasování	+ : 26 - : 0 0 : 3
Členové přítomní při konečném hlasování	Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Andrea Bocskor, Vlad-Marius Botoș, Ilana Cicurel, Gilbert Collard, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Romeo Franz, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Dace Melbārde, Victor Negrescu, Niklas Nienaaß, Peter Pollák, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Salima Yenbou, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Pernando Barrena Arza

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

26	+
PPE	Andrea Bocskor, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
S&D	Hannes Heide, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Victor Negrescu, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Massimiliano Smeriglio
RENEW	Vlad-Marius Botoș, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva
VERTS/ALE	Romeo Franz, Niklas Nienaß, Salima Yenbou
ECR	Dace Melbārde, Andrey Slabakov
GUE/NGL	Pernando Barrena Arza, Niyazi Kizilyürek
NI	Isabella Adinolfi
0	-
3	0
ID	Christine Anderson, Gilbert Collard, Gianantonio Da Re

Význam zkratk:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se